MOLITE BRAĆO

LITURGIJSKI LIST ZA VJERNIKE

GODINA I – MAKARSKA 1963. – BROJ 3.

26177

S A D R Ž A J

Naš doprinos misnoj žrtvi 3
Molimo ponizno 8
Sabor u Efezu 11
Imamo Majku 13
Nedjeljne i blagdanske misli 15
Apostolat molitve 22
Vijesti 23
Molitva sv. Anselma Gospi 32

S dopuštenjem crkvenih vlasti

List i prilog: 100 Din Samo prilog: 50 Din

»MOLITE BRAĆO« izdaje Interdiecezanski liturgijski odbor (ILO) po ovlaštenju katoličkog episkopata. Izlazi mjesečno. Uređuje i odgovara: Ante Miličić, Povlja, Brač. Administracija i pretplate o. Jure Radić, Makarska, Žrtava fašizma 1. Godišnja pretplata s poštarinom iznosi 1.000 din; za bogoslove 800 din. Broj tekućeg računa 437-11-70-624. Tisak: Novinsko-izdavačko poduzeće »Slobodna Dalmacija« - Split

MOLITE BRAĆO

LITURGIJSKI LIST ZA VJERNIKE

GODINA I MAKARSKA 1963. BROJ 3.

NAŠ DOPRINOS MISNOJ ŽRTVI: SVAGDAŠNJI NAŠ POSAO I NAŠE TRPLJENJE

1. VJERNICI TREBA DA SUDJELUJU U SV. MISI.

Mnogo su već puta istaknute riječi, kojima se svećenik u sv. Misi obraća vjernicima: »Molite, braćo, da *moja i vaša* žrtva bude mila Bogu . . .«

Moja i vaša žrtva — što to znači? Naša žrtva je Krist. On je »naše« žrtveno Janje (usp. 1 Kor 5, 7), jer se Ocu žrtvovao za nas i umjesto nas. Učinio je to jednom na križu na krvan način, a obnavlja to u svakoj sv. Misi na otajstven i nekrvan način. On je, k tome, naša žrtva i zato, što u svojoj žrtvi — kao Glava udove — sebi pridružuje sve nas, sve naše Bogu prinesene žrtve, a napose žrtvovanje nas samih.

Prema tome, mi k sv. Misi treba da dođemo ne samo zato, da nebeskom *Ocu kao svoju žrtvu žrtvujemo Sina njegova,* nego i zato, da mu — u natjesnijoj otajstvenoj zajednici s Kristom — prinesemo za žrtvu *i sami sebe.*

2. KAKO SE TO IMA OBISTINITI?

Kako će svaki pojedini vjernik u sv. Misi postati *sužrtva* i *sužrtvovatelj s Kristom Isusom?* O tom učiteljski piše Papa Pijo XII. u znamenitoj liturgijskoj enciklici POSREDNIK BOŽJI. Po njemu se tzv. aktivno sudjelovanje vjernika u svetoj misnoj žrtvi može promatrati s više vidika. Ono se ostvaruje — od početnog do konačnog savršenstva — na više načina.

Pijo XII. najprije piše: »Ona Apostolova riječ: ‚Imajte u sebi iste osjećaje, koje je imao i Krist Isus' (Fil 2, 5), traži od svih kršćana, da u svojoj duši proizvedu onakvo raspoloženje... kakvo je bilo u duši božanskog Otkupitelja, kad je samoga sebe darovao za žrtvu... Treba da se stave na neki način u stanje žrtve time, da se sabi sebe odreknu po evanđeoskim zapovijedima... Treba ukratko, da svi umremo otajstvenim načinom na križu, da bismo mogli reći s Pavlom: ‚S Kristom sam raspet na križ' (Gal 2, 19).«

Prema toj nauci Pija XII. čitav kršćanski život, svjesno provođen i usklađivan — pa i uz pokorničko zalaganje — sa sv. Evanđeljem, prvi je način, da se kršćanin osposobi za aktivno učešće u svetoj misnoj žrtvi.

Vjernici nadalje usko sudjeluju u sv. Misi time, što prinose samu, neophodno potrebnu, misnu tvar: kruh i vino. U različitim razdobljima Crkve zbiva se to na različit način, već prema uvjetima života. Danas se to ostvaruje tzv. naručivanjem sv. Mise ili materijalnim prinosom u kojem god obliku. Nekoć je to bilo osobito vidljivo i očito. U dugoj prikaznoj procesiji vjernici su pristupali k oltaru i na nj su stavljali — ili su oltarskim službenicima predavali — svoje darove: kruh, vino, ulje, vosak, plodove itd. Najljepši kruh i najbolje vino izabralo bi se za sv. Misu, za tvar koja će pretvorbenim posvećenjem postati žrtveno Tijelo i Krv Isusova. Ostalo se upotrebljavalo za uzdržavanje crkvenih službenika i za djela milosrđa među siromasima i potrebnima. No i ta je karitativna djelatnost Crkve bila oduvijek u najužem jedinstvu sa sv. Misom.

Najintimniji i najbliži način, kojim vjernici sudjeluju u sv. Misi kao sužrtva i sužrtvovatelji s Kristom, Pijo XII. opisuje ovako: »Da vjernici po svećenikovim rukama prinose žrtvu, jasno je po tome, što službenik oltara zamjenjuje osobu Isusa Krista, koji je Glava, te kao takav žrtvuje u ime svih udova. A po tome se s pravom može reći, da čitava Crkva po Kristu prikazuje žrtvu.«

Kako to treba razumjeti?

Krist je prinio svoju žrtvu na križu upravo kao Glava svoga otajstvenoga Tijela — Crkve. Ta se žrtva otajstveno, ali stvarno obnavlja u sv. Misi. Vjernici su kao udovi Tijela Crkve »pritjelovljeni« Kristu Glavi. Stoga je žrtvovanje Glave ujedno i žrtvovanje udova. I zato — zaključuje Pijo XII. — sveta Misa kao »žrtva Novog Zavjeta znači onaj vrhovni poklon, kojim sam glavni žrtvovatelj (a to je Krist) i zajedno s njim i po njemu svi njegovi otajstveni udovi (a to smo mi, vjernici) iskazuju Bogu dužnu čast i poštovanje«.

3. ŽRTVENA I MISNA VRIJEDNOST KRŠĆANSKOG ŽIVOTA.

Iz tog trostrukog načina sudjelovanja u misnoj žrtvi slijedi, da je *čitav kršćaninov život usredotočen u sv. Misi.* Kršćanin to pravije i potpunije »prisustvuje« sv. Misi, što je na savršeniji način »sužrtva« i »sužrtvovatelj« s Kristom. A to će biti, ako on k Misi donosi ne samo »nešto od svoga«, svoje darove — ma kako oni veliki bili — nego baš »sve svoje«, samoga sebe. Stoga treba da čitav kršćaninov život u svoj svojoj cjelini, sa svim poslovima i svim trpljenjem, poprimi misno značenje. *Sav kršćaninov dan ili tjedan treba da postane zahvala za minulu i priprava za novu Misu.*

Tako nam suvremeni liturgijski pokret u sasvim novom svijetlu otkriva vrijednost — upravo *misnu vrijednost* — našega svagdašnjeg rada i svakodnevnog trpljenja i cjelokupne naše egzistencije.

Da nam to bude što jasnije, treba, makar sasvim ukratko, upozoriti, u čem je nadnaravna vrijednost našega svagdašnjeg rada i trpljenja. Radom ponajprije čovjek surađuje s Bogom Stvoriteljem. I u tom je, naime, smislu Bog stvorio čovjeka sebi »na sliku i priliku«, da razumom i voljom upotrebljava od Boga dane duševne i tjelesne darove, te na sebi svojstven način dovršava veličajno Božje djelo stvaranja. Surađujući tako s Bogom, čovjek također radom usavršava samoga sebe. K tome, na rad ga potiče i evanđeoska ljubav prema samome sebi i prema svojim bližnjima. Rad čovjeku omogućuje, da ispuni svoje bitne obaveze, koje su sadržane u zakonu Kristove ljubavi. Rad je, naime, osnovni način uzdržavanja samoga sebe i vlastite obitelji. Rad daje čovjeku mogućnosti, da vrši djela milosrdne ljubavi prema bližnjima. Konačno, ukoliko je trud, napor i znoj — rad je osnovni oblik pokore za grijehe. Stoga je rad po sebi sveta vrijednost.

To se još s većim pravom može reći o svagdašnjem trpljenju, koje podnosimo iz ljubavi prema Bogu. Sv. Pavao je u jednom divnom tekstu sažeo pravi kršćanski stav prema trpljenju: »Radujem se patnjama, koje (kao apostol) podnosim

za vas, i tako u svom tijelu dopunjujem, što nedostaje Kristovim mukama« (Kol 1, 24). Najveća vrijednost, po kojoj smo spaseni, bilo je otkupiteljsko trpljenje i smrt Isusa Krista. U svijetlu Golgotskog križa dobivaju na vrijednosti i naše muke i trpljenja. Ona također, u zajednici s Kristom Patnikom, imaju spasiteljski učinak. Još više! Prema riječima Apostolovim (Rim 8, 28—29) ona nas na najsavršeniji način uobražavaju s Kristom: u nama dovršuju sliku Isusovu.

I evo, upravo zato baš taj *naš svagdašnji rad i naše svagdašnje trpljenje treba postati »ono naše«, što mi kod svake mise doprinosimo kao svoju »sužrtvu« žrtvi Kristovoj.* Tu povezanost našeg svagdašnjeg rada i trpljenja sa svetom misnom žrtvom divno osvjetljuje činjenica, da je i kod Gospodina Isusa čitav njegov život smjerao k žrtvi križa i u njoj na neki način »dozorio«. To je osobito uvjerljivo istaknuto u himnu Jutrenje na blagdan sv. Obitelji, koji ovako pjeva:

»Josipov ponizni zanat on uči...
Hoće, da znoj mu trudni mije tijelo,
Prije no sveta Krv zarumeni ga,
I takvom mukom želi gorki ljudski
Grijeh okajavat.«

Upravo tako, kao što je čitav Isusov svagdašnji život smjerao k žrtvi križa, i mi treba da svoj dnevni i tjedni rad i trpljenje usmjerimo k sv. Misi. Time naš život sa svim svojim naporima i mukama poprima sasvim novo, žrtveno značenje. Upravo zato su i naši stari, nekim razvijenim kršćanskim ukusom, svoje župne crkve gradili na brežuljcima: da ih se odasvud vidi, da se njihova zvona čuju po svim njivama i vinogradima, po svim kućnim dvorištima, po svim kućnim ognjištima — da crkva i dom, njiva i oltar budu u jednoj nerazdjeljivoj misaonoj i vidnoj zajednici.

Nema sv. Mise bez kruha i vina. A kruh i vino to je osnovna materija naše egzistencije, to je simbol svih naših stremljenja, naše životne »borbe za kruh«. I kao što ovi žrtveni darovi u času pretvorbenog posvećenja postaju Tijelo i Krv Isusova, tako u njima i po njima čitav naš život, sva naša svagdašnja egzistencija treba da bude na neki način pobožanstvenjena. Taj se misterij pretvorbe dovršava kod pričesnog stola. Naš kruh i naše vino u času posvećenja postadoše Isusovim Tijelom i Krvlju, kojima se mi onda hranimo u sv. Pričesti. Time primamo stvarne mogućnosti za pobožanstvenjenje svega našeg bića, svega našeg života. U nas se stavlja »kvasac božanstva« — Tijelo Kristovo, koje treba da uskisne sve »tijesto« našega svagdašnjeg života tako, te mi postanemo Božje »prilike« u svijetu, Božji kruh — ljudima i Bogu »dobri kao kruh«.

4. PRIKAŽIMO BOGU SVAGDAŠNJI RAD I TRPLJENJE!

Da bi se u kršćanima razvila što dublja i življa *svijest o nadnaravnoj vrijednosti svagdašnjeg rada i trpljenja,* Sv. Otac Papa Ivan XXIII. podijelio je sasvim izvanredna, u crkvenoj praksi posve nova oproštenja onima, koji Bogu prinose svoje dnevno trpljenje i svoj posao.

Formula nije važna. Prepuštena je slobodnom izboru. Može biti posve kratka, na pr.: »Sve za Tebe, Isuse!« Ili: »Isuse, Tebi za ljubav!«

Za svaki pojedini posao, za svaku bol i trpljenje, koje prikažemo Bogu za ljubav, svaki puta nam se daje 500 dana oproštenja.

Još više! Tko Bogu za ljubav prikaže sav svoj svagdašnji posao — bilo rad ruku, bilo rad uma — kao i onaj, koji (bilo kojom formulom) iz ljubavi prema Bogu prinese sve, duševne ili tjelesne boli cijelog dana, može — dakako uz obične uvjete — dobiti i potpuno oproštenje. Tako su kršćanskom radniku i kršćanskom patniku, koji radi s Kristom i trpi s njim, darovani izvori najobilnijih milosti.

Cilj je tih milosnih darova istaknut u dekretima, kojima su ta oproštenja proglašena. Ona su dana »s ciljem, da *ljudski rad* ubuduće nosi pečat nadnaravnog dostojanstva i duha time, što će biti prikazan *kao žrtva Bogu«* i da se »iz dana u dan umnože oni plodovi, koji za dobro duša i za spasenje svijeta proizlaze iz ljudskih boli ponizno primljenih iz Božje ruke i *u zajednici s Kristom Vječnom Ocu prinesenih«.*

Na pročelju župne crkve u Varaždinu već stoljećima stoji napisano: »Deo labores consecramus — Bogu posvećujmo svoj svagdašnji rad!« A Crkva u svojoj jutarnjoj molitvi Prvog časa svaki dan moli: »Djela ruku naših upravi iznad nas (usp. Ps 89, 17)!« *Kao što je čitav život Isusov bio usmjeren k žrtvi križa, tako neka sve naše djelovanje, svi oblici*

naše zaposlenosti i trpljenja, sav naš život i borbe za kruh svagdašnji — sve neka bude usmjereno k misnoj žrtvi. S prinosom kruha i vina u sv. Misi sjedinimo svaki puta, kako ono veli stara molitva, »sve svoje trude i pute«. S Kristom Isusom, našom žrtvom, sužrtvujmo sami sebe i sve svoje.

To je *pravi način aktivnog sudjelovanja kod sv. Mise,* koji iz dana u dan treba biti sve puniji, sve svjesniji i sve aktivniji time, što *će sve šire i dublje zahvatati cijeli naš život,* cjelokupnu našu egzistenciju. U tom je smislu učiteljska riječ sv. Augustina, koja nam otkriva životno značenje tajne Utjelovljenja i presv. Euharistije: »Kao što je naš Vrhovni Svećenik Krist od nas primio ono, što će za nas žrtvovati — t. j. tijelo, u kojem je sebe prinio za žrtvu — tako i svećenik (u sv. Misi) od tebe prima ono, što onda za tebe prinosi.«

Evo, upravo zato time, što iz ljubavi prema Bogu prikazujemo sav svoj dnevni rad i trpljenje, mi pripravljamo svoj doprinos svojoj sv. Misi. Mi se tako trajno stavljamo »u stanje žrtve«, kako veli Pijo XII: sva naša egzistencija postaje Bogu žrtvovana te samo čeka, da i nju — poput bogumilih žrtava u Starom Zavjetu (1 Kr 18, 38) — zahvati »oganj s neba«, t. j. da u sv. Misi bude sjedinjena sa žrtvom Isusovom. Svećeniku ćemo, dakle, prinijeti i pokloniti ne samo sakramentalnu tvar sv. Mise: kruh i vino, nego i ono, što se time označuje — sebe same u zajednici s Kristom našom Glavom. Tako će »njegova (t. j. Kristova) i naša žrtva« biti mila Bogu Ocu svemogućemu.

o dr BONAVENTURA DUDA

MOLIMO PONIZNO!

Vjerovati u Boga znači imati vezu s Bogom. Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu, niti mu se uopće približiti. Na temelju vjere, te jedine veze, dižemo se k Bogu molitvom. On nam dolazi ususret i s nama se srdačno razgovara. Sve je to njegov dar: i naši koraci k njemu, i njegovo silaženje k nama, i povjerljiv odnošaj među nama. Ali postoji opasnost da čovjek zaboravi na tu činjenicu. Koliko god je to ludo, ipak svi smo Evini sinovi skloni, ako ne da »postanemo kao Bog«, a ono da brzo izgubimo s vida pravu stvarnost: tko je Bog, a tko sam ja? To može postati sudbonosno za čitavu našu vezu s Bogom, a osobito je opasno za pravilnu molitvu.

Stoga je poniznost prvi preduvjet da dobro molimo. Biti ponizan znači biti svjestan svoga mjesta pred Bogom. Što mi je jača i prosvijetljenija vjera to će mi dublja i iskrenija biti poniznost. Po vjeri znam tko je i što je Bog, te da mi je uvijek prisutan, a pogotovo kad ga molim. Vjera me dakle upućuje da budem uvijek ponizan, a najviše za vrijeme molitve. Bez poniznosti bi »molitva« bila uvreda Bogu. Znamo kako je Isus osudio farizeja koji je došao da se hvali pred Bogom. Iz hrama naduti farizej nije otišao svojoj kući opravdan (Lk 18, 14), tj. ostao je bez Božje milosti. Da mi se to ne dogodi, učit ću se od velikih primjera kako imam moliti.

OTAC SVIH VJERNIKA. Kad je zaprijetila pogibelj da ponovno sav ljudski rod otpadne od jedinoga pravoga Boga, pozvao je Gospodin Abrahama i od njega učinio svoj izabrani narod. Samo se po Abrahamu sačuvala vjera u pravoga Boga i nada u jedinoga Spasitelja. Na mnogo je načina Bog pokazao kako mu je Abraham po volji. Svojom živom vjerom i neograničenim predanjem zaslužio je Abraham da mu Gospodin ispuni svaku želju. Stoga se Božji miljenik stao moliti čak i za Sodomu i Gomoru. Ali kako to čini? U 1. Mojsijevoj knjizi (18, 27) navedene su riječi kojima se Abraham obratio svome Bogu: »Ja sam se eto već usudio da govorim sa svojim Gospodinom, premda sam samo prah i pepeo«. Tako misli čovjek pun vjere.

Ima duša, koje same sebe drže pobožnima, a postupaju sasvim drukčije. Možda će i one jezikom reći da su prah i pepeo, ali se tako ne drže pred Bogom. Misle da same po sebi, po svojim krepostima i zaslugama imaju pravo na povjerljivo općenje s Bogom. Ne pada im ni na kraj pameti da se čovjek, pa bilo koji, ne bi smio nikad usuditi da govori sa svojim Bogom. Bahata prosjaka svatko izbjegava i nitko ga ne dariva, oduran je. Duboka je dakle poniznost potrebita za najniži stupanj molitve: kad nešto od Boga prosimo za se ili za druge. A još je potrebitija kad želimo Boga slaviti. Plitka vjera i prema njoj nikakva poniznost najčešći su uzrok da se duša tako teško i tako rijetko sjeti Bogu zahvaljivati i slaviti ga. Treba se dakle truditi, najviše opet poniznom molitvom, oko produbljenja naše vjere i poniznosti da možemo pravilno govoriti s Bogom, moliti ga i hvaliti.

MAJKA ŽIVIH radije nego Eva, koja je prve i sve druge potomke rađala i rađa za smrt, jest »druga Eva«. Bl. Dj. Marija je rodila našeg Spasitelja, a po njemu sve nas za

vječni život. Ona je od Boga odabrana za Božju Majku i prema tome za Kraljicu neba i zemlje. A kako ona pred Bogom misli o sebi? Molitvenom pjesmom slavi Boga, »što milostivo pogleda neznatnost službenice svoje« (Lk 1, 48). Njezin bi se naslov, što ga daje sama sebi, mogao prevesti: sluškinja, a slobodno i: ropkinja. Tako ponizno misli o sebi stvor koji je primio više Božjih darova i povlastica negoli svi drugi zajedno. Tko tako misli i moli, taj će lako radi Boga i drugome služiti, kako je ponizna Djevica otišla služiti svojoj rodici Elizabeti i obavljati sve kućne poslove.

U nekom je talijanskom samostanu živjela redovnica o kojoj se govorilo da je sveta, pa se pričalo i o nekakvim čudesnim događajima. Crkvene su vlasti poslale iskusna redovnika da ispita što je na stvari. Došao je po kiši i blatu, dakle sa zamazanom obućom. Kad ga je ugledala dotična redovnica, kazala mu je: »Dajte mi cipele, odnijet ću ih toj i toj sestri da ih očisti«. Redovnik odmah otišao i javio odgovornima da nema govora o svetosti osobe koja sve »niže poslove« svaljuje na druge. Neka ovo zapamte sve osobe kojima se možda nije teško poniziti pred Bogom, ali zaboravljaju da se treba poniziti i pred svojim bližnjim. Samo sveopća i praktična poniznost naučit će nas ponizno, pravo moliti.

NAJBOLJA UČITELJICA svake, pa i ponizne molitve je majka sveta Crkva. Ona se osjeća Zaručnicom svoga Spasitelja i Boga. Zaista to i jest. A ipak kako se ponizno uvijek obraća Bogu. Sve su crkvene molitve uprav prožete poniznošću. Pogledajmo samo molitve kojima Crkva okružuje najveći dar što joj ga je Bog dao: Sv. Misu i pričest. Uzmimo prilog našeg lista pa kušajmo izbrojiti sve izraze poniznosti u molitvama svake Mise i u njezinim promjenljivim dijelovima.

Neka posebno upozorimo na dvije riječi koje se nalaze u Misi. U uvodnom hvalospjevu na početku posvećenja spominjemo razne korove anđela. Malo mi znamo o njima, ali kad se jedni nazivaju »Vlasti« sigurno se time ističu. A ipak Crkva veli da se upravo ti anđeli Bogu podlažu »držćući«. A mi bijednici? — Isus je naučio apostole i svojoj Crkvi predao najuzvišeniju molitvu »Oče naš«. U svim ga misnim liturgijama Crkva ponavlja vrlo svečano i njegovom četvrtom prošnjom moli za Kruh naših duša. A i u tom se času Crkva poziva na Spasiteljevu zapovijed i hoće da se samo na tom temelju »usudimo« Boga nazvati Ocem i onda ga moliti sve što nam je Isus kazao. U istom dakle raspoloženju moli Crkva

kako je molio veliki starozavjetni pravednik. On za Sodomu i Gomoru, Crkva za obraćenje i spasenje svijeta. Isprosit će ga samo ponizna molitva.

Korizma je kao stvorena da se u tom vježbamo. Djeca dvadesetog stoljeća malo postimo, osobito u usporedbi s prošlim naraštajima, a teška su nam i druga pokornička djela. Barem to pred Bogom priznajmo, pa da ponizna molitva nadoknadi sve drugo. Iskusit ćemo onda istinitost riječi sv. Augustina: »Što se duša više ponizi pred Bogom to se Bog više snizuje k njoj; a što se duša više uzdiže to se Gospodin više udaljuje od nje«.

ORANTA

SABOR U EFEZU

Vatikanski sabor pruža prigodu, da se čovjek u mašti prenese u Efez i prisustvuje efeškom saboru, gdje je glavno lice bio Sveti Ćiril Aleksandrijski, čiji blagdan crkva slavi 9. II. — Mašta je samo forma, a navedene činjenice jesu povijest.

Efez, grad sv. Pavla, grad sv. Ivana, grad Bl. Djevice, grad sv. Ćirila Aleksandrijskoga. Dika i ponos Male Azije, grad bogat, lijep i raspošan, grad u poganstvu pun grijeha i raskalašenosti, grad Diane efeške. Ev. Ivan u Otkrivenju vidio je njegovu propast i napisao je :

»Stojeći daleko od straha naricat će gledaoci: »Jao, jao, o veliki grade, o silni grade, jedan jedini sat bi dosta za tvoj sud.« — »Jao veliki grade, obučeni u lan, grimiz i skrlet, nakićen zlatom i dragim kamenjem s biserima: u jednom jedinom satu propade toliko bogatstvo.« — »Svi kormilari i svi koji se bave obalnom plovidbom, mornari i svi koji žive od mora, stanu daleko i viknu kad ugledaju dim požara: »Koji je grad bio sličan ovome velikome gradu?!« (Otkr 18, 9—19).

U njemu je sv. Pavao bio i ostao dvije godine. Tu je Pavao doživio onu bunu srebrnara Demetrija, u Efezu su se bili sakupili starješine crkava i u suzama se oprostili od njega, žalosni, da ne će više vidjeti njegova lica (Dap 20, 38). Kršćanima u Efezu poslao je iz Rima poslanicu prvih mjeseci god. 63. Biskupu, koga sv. Ivan u Otkrivenju naziva anđelom crkve u Efezu — njemu je preko Otkrivenja poslao sv. Ivan pismo, gdje ga hvali, da je ustrpljiv, da je neumorno trpio za Isusovo ime. Efez grad, u kojem je živio i umro sv. Ivan evan-

đelist, a mnogi misle, da je kod njega živjela i umrla Bl. Djevica, koju mu je Isus povjerio na Golgoti, a on je uzeo k sebi.

U Efezu je održan god. 431. crkveni sabor na kojemu je glavnu riječ imao sv. Ćiril Aleksandrijski.

Povod za taj sabor dao je Nestorij, carigradski patrijarh sa svojom krivom naukom, da su u Kristu dvije osobe: čovječja, u koju se uselila božanska kao u hram. — »Ono što je rođeno od Marije nije Bog nego u njemu Bog prebiva.« — Tim i sličnim krivim naukama, u kojima je bila ponižena Bl. Djevica, koju je uvijek kršćanstvo nazivalo Teotókos — Bogorodica, ona koja je rodila Boga; tim krivim naukama naletio je Nestorij na odličnog protivnika sv. Ćirila, patrijarha aleksandrijskog. Taj se digao na obranu prave vjere. Da bi očuvao od krivovjerja pustinjake, kojih je bilo mnogo u njegovom Egiptu, pisao im je pisma, i u tim pismima tumačio pravu katoličku nauku. »Druga Božanska osoba, »R i j e č« kod utjelovljenja preuzela je čovječju narav. Krist je dakle jedna božja osoba, koja u sebi združuje dvije naravi: božju i čovječju.« Tu osobu rodila je Bl. Djevica Marija.

Sv. Ćiril pisao je pismo i samom Nestoriju ne bi li ga priveo na pravi put, ali bez uspjeha.

Po ondašnjem običaju carigradski car Teodozije II razaslao je 19. studenoga 430. god. okružnicu patrijarsima i nadbiskupima, u kojoj saziva za Duhove slijedeće godine (7. lipnja 431. god.) crkveni sabor u Efezu. Svaki neka dovede po nekoliko učenih biskupa. Papa Celestin poslao je dva biskupa i jednog svećenika, i naredio im, da se u svemu drže Ćirila, a Ćiril neka u ime papino vodi sabor.

Budući da nijesu svi oci prispjeli na određeni dan, odgođen je bio početak zborovanja do 22. lipnja. Toga dana saborni oci su se okupili u efeskoj stolnici, koja je uprav za takav dnevni red i odgovarala, jer je bila posvećena Majci Božjoj. Nestorija su tri puta pozivali pa nije došao.

Najprije su pročitali nicejsko vjerovanje, zatim Ćirilovo pismo Nestoriju i njegov odgovor, i pismo pape Celestina Ćirilu. Prešlo se na raspravljanje. Zborovanje je trajalo cio dan, do kasne večeri. Odluke sabora, kojima se osuđuje kriva nauka Nestorijeva, potpisalo je preko 200 prisutnih biskupa — koliko ih je i bilo. Cijelo vrijeme stanovništvo je čekalo pred stolnicom. Kad su čuli da je ovaj nesretnjak degradiran

od biskupske časti, počeli su jednoglasno slaviti sv. sabor, i slaviti Boga, jer je oboren neprijatelj sv. vjere.

Kad su oci izišli iz crkve, s bakljama su ih pratili do kuća. Bila je već noć a posvuda je vladalo veliko veselje. Bakljama su rasvijetlili grad a odlične gospođe uzele su kadionice i palile tamjan. Nebeski Otac pokazao je pred bogohulnikom svoju slavu.

Na ovom saboru sv. Ćiril je održao govor — hvalospjev Presvetoj Bogorodici, koji je remek-djela govorništva, dubine i jasnoće u izlaganju nauke.

U prvoj točci govori o prigodi, koja mu se pružila, da govori.

U drugoj govorničkim zanosom pozdravlja Efez, zatim svetoga Ivana evanđelista i napokon došao je do samog predmeta. Tu točku počeo je riječima: »Pozdravljam te, Bogorodice Marijo, Djevice i Majko, koji si svijetu donijela svijetlo, ti neoskvrnjena posudo.«

Kad bi čovjek htio naslikati svetog Ćirila na efeškom koncilu, morao bi zamisliti dostojanstvenog starca, koga resi duga kosa i brada, raširenih ruku, očima uprtim prema nebu kao da gleda Onu, koju je gledao i sveti Ivan, kad je pisao: »U početku bijaše Riječ..., i Bog bijaše Riječ..., i Riječ je tijelom postala, i prebivala među nama, i vidjeli smo njegovu slavu, kao slavu Očeva Jedinorođenca, puna milosti i istine.«

M. ALAJBEG

IMAMO MAJKU

U kazališnom komadu Viktora Hugoa jedno lice ovako govori: »Znadete li vi, što to znači imati majku? Jeste li je ikad imali? Znadete li, što znači biti dijete, siromašno, slabo, golo, bijedno, gladno dijete, samo na svijetu? Osjećati, da imate pokraj sebe, oko sebe, iza sebe, nad sobom jednu ženu, koja hoda kad vi hodate, koja se zaustavi, kad se vi zaustavite; koja se smiješi kad vi plačete — ne — još ne znamo, da je to žena — anđeo, koji je tu, koji vas gleda, koji vas uči govoriti, koji vas uči čitati, koji vas uči ljubiti! Koji grije vaše prste u svojim rukama, vaše tijelo na svojim koljenima, vašu dušu na svom srcu! Ona vam daje mlijeko dok ste maleni, kruh kad ste odrasli, a život — u v i j e k! Vi joj kažete:

Moja majko! a ona vama: Moje dijete! tako slatko, da se ovim dvjema riječima sam Bog veseli!«

Ta Majka, ta Žena suncem obučena a zvijezdama okrunjena stala je svojom nogom pred 115 godina na masabjelsku hrid kao golubica u rasjeklinama kamenim, u zaklonu vrletnom. Čuo se njezin glas kao grlice, donijela je poruku neba. Bernardici je rekla: »Moli za siromašne grješnike i za tako izopačeni svijet«.

Prigodom ukazanja 24. veljače pozvala je ljude na pokoru. — »Pokora! Pokora! Pokora!« — to je Njezin poziv upravljen grešnom čovječanstvu.

»Idi napij se i umij na izvoru!«

»Idi i reci svećenicima, da mi ovdje sagrade kapelu.«

Na pitanje: Tko si ti? bijela gospođa pogleda prema nebu, lagano je rasklopila ruke nagnuvši se prema Bernardici reče: »Ja sam Bezgrješno začeće.« Ti, ti si slava Jeruzalema, ti radost Izraela, ti dika naroda našega. Sva lijepa, bez istočne ljage, blažena i svake hvale predostojna. Djevičanskom nogom satrla si zmiji glavu. Po tebi je Bog pohodio zemlju i milostima svojim opojio je, obogatio izobiljem.

Na ukazanje u Lurdu i na sve ono što se dogodilo i što se događa u Lurdu do danas možemo primijeniti riječi Otkrivenja sv. Ivana, što se čitaju na blagdan Gospe Lurdske:

»I čuo sam, gdje na nebu govori jaki glas: Sada je nastao spas i sila i kraljevstvo Boga našega i vlast Krista njegova (Otkr. 12, 10). Lurdsko ukazanje pada u doba kad Renan piše svoj: Život Isusov, gdje ga lišava božanskog brokata i svakog vrhunaravnog pozitivnog obilježja. To je doba kad pod ruku stupaju uz veliku viku vjerski naturalizam, pozitivizam i materijalizam. Samo je materija i ništa nema što se ne da izmjeriti, opipati, vagnuti — takve su nauke krčile sebi put.

Ali eto još jedanput — Ona nosi spas.

Lurd dokazuje, da postoji Bog, zakonodavac, koji može učiniti nešto mimo i protiv tih prirodnih zakona — a to je uprav čudo. Dokazuje također, da se On brine za svoju Crkvu i otkupljuje zadano obećanje, da će čuvati crkvenog poglavara od nepogrješivosti kad naučava stvari vjere i morala.

Pijo IX proglasio je 1854. vjerskom istinom, da je Bl. Djevica Marija bez istočnog grijeha začeta. Ona mu je vratila milo za drago, te je svojim silaskom u Lurd 1858. i tamošnjim čudesima pokazala, da je papina riječ o Bezgriješnom Začeću bila uistinu nepogrješiva.

Lurd govori, da je Marijin Sin prisutan u Presvetoj Euharistiji, da je to »Onaj isti koji je činio da gluhu čuju i nijemi da govore« (Mk 7,37) — Isus Krist je jučer i danas isti i uvijek (Hb 13, 8). Na očigled Lurda možemo reći sa sv. Pavlom: »Znamo, komu smo vjerovali« (2 Tim 1, 12).

Lurd je svjetionik — »Svjetlo svijetli u tami i tama ga ne obuze« jer je svijetlo jače od tame. A ukoliko neki ljudi zavolješe većma tamu nego svjetlost, to je za to, što su im djela zla (Iv 3, 19).

Bernardica u realnosti, a pjesnik u pjesničkoj viziji gledao je:

Velebna, sjajna iz morskog vala,
Sv'jetlo dok večernje mrije,
Očiju punih blistavih suza,
Prosutih kosa, sklopljenih ruku
Prikaza uvis se vije...
Diže se. Tjemenom nebu
Kristalne svodove tiče,
Pod petom mlađak joj sija,
U oku zv'jezda joj niče.
... O kućo zlatna, o zv'jezdo morska.
O kulo bjelokosti,
Ostani burnim nad morem našim,
Ti Majko od milosti!
Izmori rat nas, vihor nas skrši,
Slični smo zgaženoj travi.
Sini nad tmorom naših oluja
Ti, Majko, od ljubavi! (Vladimir Nazor: Maris Stella)

M. ALAJBEG

NEDJELJNE I BLAGDANSKE MISLI

2. II — SVIJEĆNICA

Ideje današnjeg blagdana predstavljaju prelaz i most od Božića prema Uskrsu. Dijete Isus je još na rukama Majke, ali ga ona već prinosi kao žrtvu.

Na izgled je to Marijin blagdan, ali zapravo je Gospodnji blagdan i spada među najviše božične svečanosti. Božić-Bo-

gojavljenje-Svijećnica, to su veliki vrhunci božićnog vremena i stupnjevi čovjekovog dioništva u Božjoj objavi. Na Božić »svjetlost svijetli u tami« i malo ih je koji svjetlo primaju (Majka i pastiri). Na Bogojavljenje sja punina svjetlosti nad Jeruzalemom-Crkvom »dođe na te svjetlo Gospodnje« i svijet poganski hrli iz tame prema svjetlu. Danas na Svijećnicu dobivamo u ruke to svijetlo i nosimo ga u povorci.

Čovječanstvo postaje dionik svijetla, prima ga u ruke. To je glavni smisao današnjeg blagdana što ga istočna Crkva tako zgodno naziva »Sretenije Gospodnje« Čovječanstvo susreće Gospodina u hramu — Crkvi. Da i zapadna Crkva ima pred očima istu misao pokazuje početni pripjev Jutarnje (Invitatorij) »Evo dolazi u svoj sveti hram vladar Gospodin, raduj se i veseli, Sione, i d u ć i u s u s r e t svojem Bogu«. Posrednik susreta je starac Simeon.

A. BLAGOSLOV SVIJEĆA Simbolika svijetla kojom se Crkva služi kroz cijelo božićno vrijeme, danas dolazi najjače do izražaja. Danas nam Crkva daje u ruke svijeću (Po propisima dušobrižnik treba da stvarno daje svijeće). Što to znači? Crkva nam uvijek daje Krista i božanski život milosti. Danas u povorci nosimo upaljene svijeće: to je simbol kršćanskog života. Sa svijećom u povorci idemo u crkvu-nebo. Osobita ljepota i smisao leži i u tom da za vrijeme Mise, na evanđelje i od Svet do Pričesti, držimo danas upaljene svijeće. U Misi je Krist nazočan po nauci i po žrtvi.

Uočimo smisao obreda kod dijeljenja svijeća: Majka Crkva kao Marija daje nama, Simeonima, svijeću tj. Krista. Uzima ga s oltara i daje nama jer nam sva nadnaravna dobra daje sa žrtvenika. I dok mi klečeći primamo nebeski dar, pjeva se »Svjetlo na rasvjetljenje naroda . . .«

Kako bi bilo lijepo kad bi mi svi taj obred shvatili i proživjeli da primajući svijeće, simbol Krista-Svijetla, sa oltara ponesemo Krista vani u život, u svijet, u svoj svakidašnji rad!

B. MISA — Ulazna pj. je naša zahvalna, simeonska pjesma. Kao starac Simeon i mi smo kroz advent vapili: »Pokaži nam, Gospodine, svoje milosrđe . . . Sad završava božićni doživljaj. Primili smo utjelovljeno Milosrđe. I dok misnik ide prema oltaru da prinese žrtvu, mi u radosne retke 47. psalma, uplićemo usklik: »Primili smo, Bože, tvoje milosrđe . . .

Molitva ističe vezu između blagdanske tajne i sv. Mise: Kako je Krist danas prikazan u hramu, tako i mi u današnjoj žrtvi želimo da zajedno s Kristom budemo prikazani. Prava misna molitva.

Čitanje proroka Malahije i evanđelje se upotpunjuju: proročanstvo i njegovo izvršenje.

Gospođin, anđeo zavjeta, doći će u svoj hram. Kao ljevaonička vatra istopit će Stari zavjet i pretopiti ga u Novi, kojega će žrtva biti ugodna Bogu. Ko ne vidi frapantnu točnost kojom se to proročanstvo izvršuje u sv. Misi?

Evanđelje je historijski opis kako se to proročanstvo izvršilo. No otajanstveno izvršenje ide još dublje. Na uzvišeniji i dublji način doživljujemo mi danas događaj evanđelja. Mi, Marije, Josipi i Simeoni, prikazujemo danas u hramu Gospodina, Anđela zavjeta, koji se imao pojaviti. Na koncu ćemo ga primiti kao Simeon (u staro doba na ruke) u svetoj Pričesti.

Prik. pjesma odnosi se na Mariju koja predvodi žrtvenu povorku. Ps. 44 je svadbena pjesma i znači duhovno sjedinjenje Boga i čovjeka. Odlično pristaje Mariji a i sv. Misi.

Prič. pjesma je jasna: Mi smo Simeoni, i u sv. Pričesti primamo otajstveno »vidimo« Krista Gospodnjega.

IV NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Pjevani dijelovi današnje Mise, tj. oni promjenljivi dijelovi koje pjeva zbor i narod, isti su kao u trećoj nedjelji. Vlastiti su samo molitve, poslanica i evanđelje.

Ulazna pjesma je ponovo uzvišena slika adoracije: Anđeli se klanjaju kralju neba a mi mu kličemo.

Molitva crpi svoje misli iz ev. I u našem životu se obnavlja bura na moru. Opasnosti prijete Crkvi i duši sa svih strana. Njihov izvor je grijeh. Spasenje je Krist. Treba iz dna duše vapiti: »Gospodine, spasi nas, pogibosmo!«

Poslanica je puna jedrih misli o ljubavi: Ljubav je izvršenje zakona. Kako se to lijepo slaže sa slikom progona i opasnosti što ih iznose mol. i ev. To je zakon kraljevstva Božjeg: vani progonstva, unutar ljubav.

Evanđelje: stišavanje bure na moru je jedno bogojavljenje, očituje slavu Kristovu, njegovu božansku moć, kao i svadba u Kani.

Osim toga je Crkva u današnjem ev. htjela pokazati vlastita progonstva i borbe. Petrovu lađu (Crkvu) ugrožava bura pred kojom se pokazuje nemoćnom svaka ljudska intervencija. Tad se na vapaje Crkve »budi« Gospodin i pobjeđuje paklene sile.

I pojedina duša, svaki od nas, je lađica na koju navaljuju talasi napasti i progonstva. U presv. žrtvi javlja se naš kralj-pobjednik da nam donese pobjedu i mir.

U današnjoj misi se već javlja tajna neprijateljstva protiv novog kraljevstva Božjeg. Približujemo se korizmi, pa nam već izdaleka odjekuju budući tonovi muke Gospodnje, a i njegove pobjede.

Prik. pjesma se može uzeti kao zahvalno razmišljanje uz evanđelje. Desnica Božja je stišala buru i izdigla nas iz valova opasnosti.

A. P.

PREDKORIZMENO BOGOSLUŽJE

Nedjelje Sedamdesetnica, Šestdesetnica i Pedesetnica čine prelaz iz veselog božićnog doba u ozbiljno korizmeno doba. Ta imena označuju odnosni dan prije Uskrsa. One predstavljaju lijepo izgrađenu cjelinu. To već pokazuje redoslijed postajnih crkvi: sv. Lovre, Pavla i Petra, a također evanđelja tih nedjelja: P o z i v — Z a d a t a k — C i l j. Na Sedamdesetnicu Bog nas poziva, da uđemo u vinograd kraljevstva Božjega. To moramo uvijek počinjati. Na Šestdesetnicu liturgija nama govori, što Bog želi: Crkva i duša su jedno veliko polje; božanski sijač želi sada sijati. A cilj toga rada? Rasvjetljenje u krštenju, na Uskrs i preobraženje u nebu.

SEDAMDESETNICA

Samo ime ove nedjelje upućuje nas na središnju točku crkvene godine, na Uskrs. To je najkrajnji krug uskrsne priprave. Uskrsno doba zahvaća dublje u naš život, nego božićno. Opet moramo postati novi ljudi; za Uskrs se moramo ponovno krstiti, postati novo stvorenje. Današnji je dan jutro toga velikoga dana našega obraćenja. Crkva kao da nam želi dati jedan program. Stavlja nam pred oči pet stvari: a). Opet moramo

upoznati da smo grješnici. Zato već na pragu Božje kuće čujemo potresne riječi Uvodne pjesme: »Obuzeše me uzdasi smrtni, opkoliše me paklene boli . . .« b) Drugo je poziv: Bog, kuće domaćina i gospodar vinograda, poziva radnike, i to u svako doba. To je utješno: nije nikad kasno; on poziva u svako doba našega života. c) Također se označuje naš zadatak: kršćanski život nije mirovanje i nerad, nego teški rad po dnevnoj žegi, teška borba na trkalištu. To nam najbolje govori postajna crkva sv. Lovre. d) No borba dobiva vijenac pobjede a rad plaću: to je dinar vječnoga života, neraspadljiv vijenac pobjede u nebu. e) Konačno crkva nam na ulazu u uskrsno doba vješa još jednu ploču s opomenom: Sad ćeš biti uveden u posvetni život crkve: krštenje i euharistija stoje u središtu uskrsnog doba. Ako naš život ne odgovara volji Božjoj, tad nam se može dogoditi kao židovima u pustinji. I oni su primili jedno krštenje, jednu nebesku hranu a ipak su pomrli u pustinjskim grobovima i nisu ugledali obećanu zemlju. To su glavne misli ove nedjelje.

Na misnu svečanost sakupljamo se na grobu sv. Lovre. Uvodna pjesma pobuđuje temeljno raspoloženje. A tko je moli? Moli je Lovro na roštilju »u smrtnim uzdisajima i paklenim mukama«; moli je Krist, koji nastupa svoju smrtnu borbu; moli je crkva i duša, koja se s obojicom sjedinjuje i tijelo mrtvi postom. Ova Uvodna pjesma obilježuje čitavo korizmeno doba i već baca pogled na Uskrs »i on usliša glas moj iz hrama svetoga svoga«. Ponizna molitva crkve pretpostavlja kušnje: prihvaćamo patnje kao kaznu za naše grijehe, ali molimo za izbavljenje. Poslanica je programatska za korizmeno doba: kršćanski život je borba. Do Uskrsa moramo izvojevati opet jedan dijelak pobjede. No Poslanica sadrži još jednu misao: sad će u središtu pažnje stajati dva sakramenta: krštenje i euharistija; u njima će se crkva pomladiti i obnoviti; danas nam se daje upozorenje od njihove zlouporabe: krštenje i euharistija bez Bogu ugodnog života vode u propast. U Pjesmi iza poslanice »mi bijednici« iz dubokog ponora grijeha opet dižemo svoj pogled prema Spasitelju. Kako je ganutljiv 129. psalam »Iz dubina . . .« kao izraz čežnje za spasenjem. Prispodoba o radnicima u vinogradu danas je svečani poziv crkve na rad u kraljevstvu Božjem: što stojiš tu besposlen? Ne gledaj na druge, ti ajde za mnom! U žrtvi dobivam danas snagu za borbu; u žrtvenoj gozbi primam već unaprijed s Lovrom vijenac pobjede, primam kaparu nebeskog dinara; već sjaji iznad nas svijetlo preobraženja, koje se izlilo nad Lovru.

ŠEZDESETNICA

Danas se okupljamo oko groba sv. Pavla. No mi ne stojimo samo na grobu sv. Pavla, on je među nama po duhu liturgije; on je danas naš zagovornik (molitva), on je naš propovjednik (poslanica). Pavao je kroz cijelu godinu sijač riječi. A što propovijeda danas? Razvija svoj život u službi Kristovoj i crkva želi da mu budemo slični. No pravi sijač je Krist, on sije milost. On je istodobno sijač i sjeme u euharistiji. Tako nas crkva upozorava na veliko sredstvo naše korizmene duhovne obnove.

Uvodna pjesma je do kostiju prodorni vapaj, možda strašnoga ratnoga doba. Danas je to vapaj majke crkve u velikim duševnim potrebama svoje djece. U molitvi je velika rijetkost, da se obraća na postajnog sveca; u poslanici stoji on sam pred nama; samoportret velikoga Pavla, koji ne može biti ljepši: on tu kao da nas uzima za ruku i govori nam: tako se i ti moraš boriti; korizma je doba borbe, doba sijanja. U pjesmi iza poslanice opet mislimo na duševnu bijedu; i zemlja duše imade teške »rasjekline«; korizmeno doba može ih izliječiti. Evanđelje slika: Dolazi proljeće duše; u korizmi božanski sijač sije milost, a i »euharistijsku pšenicu« više nego inače na njivu ljudskih srdaca. U žrtvi evanđelje postaje simbolička stvarnost, tu se euharistijsko pšenično zrno ukapa u zemlju našega srca: Krist umire u nama i s nama, opet uskrsava — to je također smisao korizmenog i uskrsnog doba; tada će usprkos slabosti »snaga Kristova« u nama »obitavati«. Obje euharistijske pjesme prave su poputbine: »Upravi korake moje samo putovima Tvojim, da se ne pokolebaju stope moje« (prikazanje). »Pristupit ću k Božjem žrtveniku . . .« (pričesna).

PEDESETNICA

Crkva nas vodi na grob sv. Petra, koji je upoznao jednako bijedu grijeha u dvorištu velikog svećenika, ali i snagu ljubavi Božje na genezaretskom jezeru pred uskrsnulim Spasiteljem. Opet dolazimo tražiti pomoć u kuću Božju, k stijeni Petrovoj; no to sad više nisu gorke jadikovke, nego pouzdane molitve: »Budi mi Bog zaštitnik i kuća utočišta . . .« Poslanica nas vodi na najviši stupanj korizmene priprave: ljubav: ona je najviše u Božjem kraljevstvu, ta nesebična, sve podnoseća ljubav, koja nikada ne prestaje; tako nam je crkva dala sadržaj našeg obnoviteljskog rada: borba — trpljenje — ljubav.

Pjesma iza poslanice na taj hvalospjev ljubavi izriče zahvalnost za spasenje. U evanđelju crkva nam pokazuje Spasitelja na njegovu križnom putu, ali također i u slavi njegova uskrsnuća: Sveti tjedan i Uskrs stoje pred našim očima; i sada kod žrtve ja sam poput slijepog prosjaka, koji sjedi kraj puta, a Krist prolazeći kraj mene želi mi otvoriti oči, da se »učim naredbama« Božjim (prikazanje), da Bogu »ugodnim vladanjem dostojno služim u životu« (popričesna). Sve je to lagano onome, koji se krijepi misnim »svetootajstvima« (popričesna). U pričesnoj pjesmi crkva nam osigurava, da će se po euharistiji utažati sva naša težnja i čežnja za uskrsnom srećom.

KORIZMA

To nije samo vrijeme starinskog četrdesetdnevnog posta (quadragesima). Božanski život, to je srž i svijetla zvijezda kršćanske pobožnosti. Božanski život, koji je Krist u krutoj borbi s tamom ovoga svijeta u svojoj muci izvojevao, koji se u krštenju saopćava i u drugom krštenju pokore ponovno zadobiva. To je glavni sadržaj korizmenog doba: Muka Kristova — Krštenje — Pokora. Korizma je vrijeme priprave na krštenje. U staroj se crkvi podjeljivalo krštenje odraslima. Ali to je vrijeme i drugoga, bolnoga, pokorničkog krštenja, koji je kasnije pridošao korizmenoj liturgiji nakon prestanka katekumenata. Pokornički motiv nam je najpristupačniji i nama novovjekim kršćanima, koji nažalost kršćanski život mnogo puta promatramo samo pod vidom borbe s grijehom, najrazumljiviji. Kako ćemo mi iskoristiti korizmeno vrijeme? Nije glavna svrha liturgije pouka, nego božanski život. Mnogobrojni misni obrasci svakog dana korizme daju nam doduše i pouke za obnovu života, no svrha misnih čitanja jest manje pouka nego predočavanje misterija, izlijevanje milosti. Evanđeljski su ulomci većinom simboli otkupiteljske Kristove milosti, ili početne (krštenje, pokora) ili usavršavajuće (euharistija). Po simboličnom značenju evanđeljskih čitanja Krist čini svoja čudesa sada s još većom istinitošću u krštenju i euharistiji nego tada. Tipičan primjer je evanđelje kvatrenog petka. Ozdravljenje bolesnika u ribnjaku slika je svih triju navedenih sakramenata: krštenik ozdravljuje u vodenoj kupelji, pokornik u kupelji pokajničkih suza, vjernik u euharistijskoj krvi Kristovoj.

Dr S. DOPELHAMER

Apostolat molitve daje za veljaču ovu nakanu:

MOLIMO, DA SVI, KOJI SUDJELUJU NA KONCILU, TRAŽE MEĐUSOBNOM LJUBAVLJU I SHVAČANJEM, ŠTO SLUŽI OPĆEM DOBRU CRKVE!

Ovo je, zar ne, molitva za razgraničenje. Za suzbijanje uskog egoizma. Molitva za onaj najveći dar, što može obogatiti srce. Za dar opće ljubavi, simpatije i shvaćanja. Kao pomoćnici Svete Crkve i apostoli molitve molimo za tu ljubav. Jer nam je pred očima naša draga Crkva. Njeni interesi, koji se dižu nad vrijeme, nad krajeve i zatvorene etničke grupacije. Naše srce mora dobiti duhovno »proširenje srca«. Mora postati nalik na srce nebeskog Oca i njegova Sina, Spasitelja svijeta. Otac i Sin u Duhu Ljubavi gledaju sve u optici vječnosti — na dugi rok i sveobuhvatno. Njihovo sunce nad svima sja, ko što i njihova milost svakoga traži. Zato naša molitva želi pomoći našim ocima vjere, apostolskim svjedocima istine, našim biskupima, da i oni otkriju takvo srce. Da se u njima razgori opća, katolička, svjetska, planetarna, dugoročna svijest. Da ih ponese ljubav, koja će smiono prekoračiti granice jedne biskupije, naročito, kad je to kakova mala biskupija. Neka im ta svijest i ljubav dozna, gdje su neuralgične i opasne točke za katolicizam; koji problemi nadolaze kao najstravičniji i odakle; gdje su već sada najugroženiji položaji; koje su nam najteže nutarnje slabosti i najtragičniji, možda i neoprostivi, nutarnji, domaći propusti; neka ih ta svijest i ljubav upozori na prijetnje, koje ne će ušutjeti ni iza koncila, a naći će se možda na svim kontinentima.

Znamo, da se ljudi — ma kako vremena bila ozbiljna— mogu baviti neznatnim poslovima i problemima, koji malo što znače... Možda je to najlakše. Možda neki samo to shvaćaju. Možda neki, određeni da vode, klipšu otraga... Misli nekima nisu jasnovido bačene kao svijetlo na put budućnosti, već se povlače ustrašene u preživjeloj tami... Treba računati s time, da i Crkvu vode ljudi. Status perfectionis acquisitae dopušta bijedu i kukavičluk. Povijest je najbolji svjedok za to. Ni na ovom Koncilu nisu svi Oci jednako odvažni. Nisu svi jednako proročki prosvijetljeni i otvoreni budućnosti. Nisu svi jednako zreli, da stupe iz konstatinovskog vremena, koje je — reče nadbiskup Jaeger — definitivno dotrajalo, u novo crkveno-misionarsko, siromašno i prodorno doba. No svi to i ne moraju biti, a da ipak Crkva sretno izvuče historijska kola iz gliba.

Glavno je, da većina — i oni, koji uvjeravaju druge — misle na Božju, na daleko i široko, otvoreno i bez izmicanja.

Ima pitanja, koja se nisu dotakla nekih biskupija ili pokrajina — danas. A sutra će plamsati u njima strašnije, no što slutimo. Razmislite, što znači za čitav svijet bezdušna tehnizacija čovjekove duše; pa neumoljiva kuga, koja razara obiteljski život na čitavom globusu; što znači javno mišljenje, koje bez odgovornosti i skrupula blati najveće svetinje i ruga se najvećim vrednotama savjesti i povijesti; šta znači problem tako zvane kulture, škole, suksualnog odgoja u čovječanstvu... A sve su ovo — vidite i sami — pitanja na obodnici. Onih nutarnjih, koja žive u srcu katolicizma, kao što su pitanja biskupa, svećenika, laikata, našeg apostolskog elana, naše strateške svjetske smione rošade, nismo ni dotakli. U svemu tome biskupi, oci našeg duhovnog roda, ne smiju zatajiti, ni šutjeti, niti ostati mali, skučeni, beznačajni ljudi. Ne smiju ih prevariti njihovi osobni i sitni interesi, koji će sutra izgorjeti u svjetskom kataklizmu, ako se ne spasi cjelina. Moraju, dakle, živjeti odlučno, misliti globalno, za vjekove, na najopasnije eventualnosti. U duši moraju nositi goleme mjere, kojima ne će mjeriti samo ovaj trenutak povijesti, nego veliku i tešku budućnost, koja ne zna za odgađanje. Moraju računati sa svime, što ima opće značenje; što tišti općim pritiskom; što može spasiti ili upropastiti cijelu ljudsku vrstu.

Sigurni smo, da će naša molitva — prema Božjem obećanju — udariti na Božja vrata. Tako i treba. Bog jedini u sebi skriva dovoljno široke i spasonosne misli. On ih jedini može objaviti svim srcima — pa i srcima koncilskih otaca. Kad molimo za tu milost — onda je to, znajte, radost za Oca na nebu, a sreća za svu braću na zemlji.

* * *

VIJESTI IZ ŽIVOTA CRKVE

50 novih Misala. Za vrijeme zasjedanja Sabora služilo se u Rimu desetak tisuća sv. Misa svakog dana više nego obično. U Rimu ima mnogo crkava, ali je trebalo i mnogo Misala. Za crkvu su se sv. Petra pobrinule milosrdnice iz Chikaga (USA). Pokrenule su sabiranje koje je donijelo toliko da se moglo dobaviti 50 novih Misala. I još je ostalo za nekoliko novih kaleža.

Katolički paviljon na izložbi u Americi. Zadnjeg je dana prošlog listopada papa Ivan XXIII pritisnuo električno dugme i time započeo radnje na podizanju paviljona Sv. Stolice za skoru

veliku međunarodnu izložbu u New Yorku (kako je pred nekoliko godina bila u Bruxellesu). Tom je prigodom Papa održao kraći govor i kazao: »Izložba će pokazati koliko sposobnost i rad čovjeka mogu učiniti za napredak prosvijećenosti, a ujedno će doprinijeti čvršćoj vezi među narodima i njihovoj miroljubivoj suradnji za dobro čovječanstva. U tu svrhu gojimo nadu da će divna tehnička dostignuća biti stavljena u službu duhovnog napretka čovjeka, što je nužan uvjet za pravo blagostanje i za siguran mir. Ovo značenje ima i učešće Sv. Stolice na ovoj izložbi. A da se naše želje utješno obistine, sazivamo od svemogućeg Boga obilje nebeske pomoći«. — Tom je činu bio prisutan i kard. Spellman koji je Sv. Ocu posebno zahvalio što je dozvolio da se iz crkve sv. Petra prenese u Ameriku slavni Michelangelov kip »Pietà«, koji će biti izložen u papinom paviljonu. Prema nekim novinskim glasovima kardinal je pozvao Ivana XXIII neka dođe osobno otvoriti taj paviljon. Papa nije ni obećao ni zanijekao već bi Spellmanu bio kazao: »Ne zaboravite da sam prešao 80 godina«.

Umro Jakov Zeiller. Čuveni se francuski učenjak mnogo bavio solinskim iskopinama i svecima, pa je pravo da se kod nas spomene njegova smrt. O njima je mnogo pisao, a tako i o Dioklecijanovoj palači u Splitu. Prijateljevao je s našim velikim učenjakom Don Franom Bulićem. Starine u Solinu i Splitu privlače odavna mnoge znanstvene radnike. Nama to i nisu samo starine, osobito kad znamo da je grobnica (mauzolej) najvećeg rimskog progonitelja kršćana postala splitskom stolnom crkvom.

DILJEM CRKVE...

O Kongu smo zadnje dvije godine mnogo čuli. Zemlja je velika kao cijela Evropa, a ima samo 14 milijona stanovnika. Najviše nas zanima: god. 1920. bilo je u Kongu samo 100.000 katolika, 1933. već 1 milijon, a danas ih ima više od 5 milijona. Imaju svoju hierarhiju, a osobito su ponosni na svoje katoličke škole. U kat. školama svih vrsti ima oko 1 i po milijona učenika, a u svim drugim samo oko po milijona. Tako je nedavno u Rimu izjavio preuzv. Busimba, biskup Gome (pokrajina Kivu) i još je dodao: »Manjka samo učitelja i profesora. Kad bi ih iz Evrope došlo 10.000 odmah bi svi našli namještenje s dobrom plaćom«.

Njemačka, Švicarska i Holandija

U ove tri zemlje su katolici za dugo bili u manjini napram protestantima. Danas nije tako. U Federalnoj Njemačkoj i Holandiji su se katolici i protestanti skoro izjednačili. U Švicarskoj katolici predstavljaju dvije petine stanovništva. U sve ove tri zemlje već jedno stoljeće Katolička Crkva ne prestaje da zauzima sve više na važnosti i utjecaju.

Jaki natalitet katoličkih obitelji je najjači razlog ove promjene u porastu katolika u ove tri zemlje. U Njemačkoj su

poslijeratne prilike pospješile ovu evoluciju. Podjela Njemačke na dva dijela prouzrokovala je jaki priliv izbjeglica sa Istočne Njemačke, tako da danas ima u Zapadnoj Njemačkoj 46 posto katolika, a 51 posto protestanata.

Vjerske borbe su zaboravljene. Nacizam kao i poslijeratni događaji su približili katolike i protestante. Zajednički sudjeluju u mnogim karitativnim akcijama, a napose u pružanju pomoći izbjeglicama. Njemački katolici su prvi organizirali kampanju protiv gladi u svijetu. Protestanti su učinili nešto slično. Za vrijeme kat. kongresa u Münchenu, protestanti su katolicima stavljali na raspolaganje svoje stanove; isto tako i na Katolički dan (Katolikentag), dok su katolici u sličnim zgodama izašli u susret protestantima.

Katolički učenjaci ovih triju zemalja surađuju na istraživanju znanstvenih vjerskih problema. Napose su njemački liturgisti zaslužni za razvitak i obnovu liturgije u Crkvi.

Ove tri zemlje mnogo doprinose za katoličke misije, koliko materijalno, toliko opet i u misijonarima. Tako Holandija ima danas u Misijama 8.200 svećenika, braće laika i časnih sestara, makar ima smo 4.200.000 katolika. Holandija je zato nazvana najmisionarskijom zemljom u svijetu.

Sedam milijuna katolika istočnog obreda

U aramejskom jeziku je Isus ustanovio Euharistiju, a apostoli služili Misu u Palestini. Otkako se Isusova vjera počela širiti izvan granica Palestine Evanđelje se propovijedalo na raznim jezicima Srednjeg Istoka pa se je i javna molitva prilagodila tim jezicima. Isto tako i sv. Misa. Tako se još danas služi sv. Misa na arabskom, grčkom, staroruskom, rumunjskom, koptskom, sirskom, armenijskom, georgijskom jeziku i drugim. Računa se da ima danas na Bliskom Istoku oko 7 do 8 milijuna katolika sa 9 patrijarha. Pojedine crkve broje malo članova. Tako na pr. Abesinski katolici broje 35 hiljada, katolički Kopti 70 hiljada (Egipat), Maroniti 800 hiljada, Melkiti 350 hiljada itd. Nije rijetkost da se pače u samom jednom mjestu Palestine nađu katolici Maroniti i katolici armenci, sirski katolici pomješani sa kaldejskim katolicima, a među svima njima opet katolici latinskog obreda. U velikim gradovima, kao u Bejrutu, Damasku, Aleksandriji, Kairu nalazimo katolike svih istočnih obreda. U Kani, gdje je Isus učinio svoje prvo čudo, nalazimo: 650 pravoslavnih grčkog obreda, 1200 muslimana, 150 katolika latinskog obreda i 300 katolika grčkog obreda.

Ovi se katolici šire od Istočne Evrope preko bližeg Istoka sve do zapadnih strana Indije. Inače su rasprostranjeni u manjim skupinama po cijelom svijetu. Kada se skupe na jednom mjestu, svaka skupina nađe svećenika i gradi odmah crkvu. Tako možete u Parizu prisustvovati sv. Misi kod armenskih katolika, melkitskih, kaldeliskih, maronitskih, sirskih ruskih, rumunjskih i ukrajinskih. Ali nažalost neke Istočne Crkve koje su još Apostoli osnovali, sa divnim bogoslužjem, danas su odjeljene od Rimske Crkve. Zašto? Ivan XXIII ne postavlja to pitanje. On samo

izjavljuje: »Nemojno tražiti, ispitivati, tko ima krivo, a tko pravo. Odgovornosti su podjeljene. Mi ćemo samo reći: ujedinimo se, napustimo nesuglasice.«

Katolici Istoka, na putu ujedinjenja sa rastavljenom braćom, treba da odigraju posredničku ulogu. Oni imaju iste obrede. iste jezike i iste dapače molitvene obrasce kao i rastavljena susjedna braća. Katolici Istoka, usprkos maloga broja, ostaju svjedoci velike Crkvene tradicije i most između kršćana Zapada i Istoka. Antiohijski Patrijarha Maximos IV. na konferenciji 9. kolovoza 1960. je između ostaloga rekao: »Mi trpimo u našoj duši i u našem srcu, u našem tijelu zbog diobe kršćana. Želja Krista na Zadnjoj večeri »da svi budu jedno« nas steže. Rascjep dijeli članove iste obitelji i sprječava u našoj sredini socijalnu djelatnost i izlaže nas kršćane smijehu naših sugrađana muslimana. Ujedinjenje je pitanje koje nas muči, žeđ, koja nas izgara. U radu za ujedinjenje mi imamo jedinstvene prednosti. Mi smo iste rase kao i naša pravoslavna braća, istoga jezika, istoga mentaliteta istoga bogoslužja (liturgije). Ujedinjenje bi bilo za nas familijarno izmirenje, a ne ponizna pokornost ili priznanje krivnje«.

Latinska Amerika ima 180 milijuna katolika (90 posto pučanstva) a to je trećina katolika u svijetu. Govore španjolski i portugalski. Ima 450 biskupija. Neke od njih su nedavno osnovane, napose u Argentini i Braziliji. Brazilija je iza Italije najviše poslala biskupa na Crkveni Sabor. Toliki broj biskupija, a samo 12 hiljada župa. Evropa ima 118 hiljada župa. Ogromni predjeli su još uvijek misijska područja. Napose to važi za Braziliju, Kolumbiju i Boliviju. Do nekih misijskih postaja se može doći samo avionom. helikopterom ili urođeničkim čamcem. Klima je vlažna i tropska i donosi misionarima ogromne neugodnosti da su nakon 10 godina rada već zreli za penziju.

Latinska Amerika osjeća veliki manjak svećenika. Dok u Francuskoi dolazi na jednog svećenika 800 vjernika, u Latinskoj Americi dolazi 4500 vjednika. Gvatemala je u tom pogledu najslabija: na 1 svećenika dolazi 11 hiljada katolika.

Vjerska pouka je nedovoljna baš zbog manjka svećenika. U Boliviji, na primjer, ima 3 milijuna katolika od čega su 2 milijuna Indijanci, koji su svi kršteni, ali nisu poučeni u vjeri. U hiljadama sela Južne Amerike ima katolika, ali nema svećenika. U tim mjestima se rijetko služi Misa. Vjeronauk nije osiguran, jer kad napokon dođe svećenik on je okupiran krštenjima, vjenčanjima i posjetima bolesnika. U nekim seljačkim krajevima žive stotine hiljada katolika moralno i duhovno izolirani. U takvim prilikama stare poganske predrasude lako se mješaju sa katoličkom vjerom. Kako pomoći u tim selima gdje pokraj manjka svećenika nema nikoga koji bi tumačio Kršćanski nauk, jer su svi nepismeni? Evangelizacija napose Indijanaca je posebno teška, jer govore razne jezike, a sele se često, jer ima među njima dosta nomada.

U Braziliji ima 400 hiljada Japanaca od toga 250 hiljada pripada Katoličkoj Crkvi.

Latinska Amerika nije dosta napučena. Računa se na kilometar da dolazi 8 stanovnika. Međutim pučanstvo se u zadnja vremena počelo silno množiti. U god. 1920. bilo je 85 milijuna, a danas ima 200 milijuna. Za 40 godina će ih biti 600 milijuna. Stanovništvo živi u dalekim krajevima gdje je pristup jako slab: neizmjerne ravnice Venezuele, ogromne šume Amazonke, visoke Kordilijere i Ande, goleme livade Patagonije. Putevi su malobrojni, prevozna sredstva primitivna (čamac i mazga). Još ima neistraženih predjela gdje ljudi nisu pristupili.

Pio XII. i Ivan XXIII. su više puta apelirali na katolike sa brojnim svećenstvom da pomognu Južnoj Americi u širenju vjere. Mnoge su zemlje odgovorile na apele papa. U tom prednjače: Španija, Belgija, Holandija, Švicarska, Italija i druge evropske zemlje. Kanada se nadsve ističe. Biskup iz d'Amos je spojio po dvije župe u jednu, da može osloboditi jednog svećenika i poslati ga u Honduras. USA također sudjeluje u ovoj pomoći.

Skandinavija: Danska, Finska, Švedska, Norveška i Island imaju skupa 20 milijuna stanovnika. Od tog ima samo 60 hiljada katolika, a ostalo su sve protestanti. Prije Luterove reforme sve su ove zemlje bile katoličke. U XVI. stoljeću pod uplivom njihovih knezova osnovale su se nacionalne crkve. U Norveškoj je bio izdan zakon, koji je branio smrtnom kaznom ulazak katoličkom svećeniku. Za tri i pol stoljeća nije ušao ni jedan katolički svećenik.

Pred pedeset godina započeo je opet živjeti katolicizam u Skandinaviji. Među obraćenicima ima mnogo školovanih ljudi, umjetnika i novinara. Neki od njih su svjetskog glasa kao Jorgensen i Singrid Undset.

Prvi su svećenici bili stranci, ali danas ima već svećenika redovnika i redovnica skandinavskih narodnosti.

Na 21. rujna ove godine je bio u Stockholmu zaređen za biskupa John Taylor u gradskoj vjećnici gdje je bilo prisutno oko 20 hiljada katolika i protestanata. To je bilo prvo posvećenje za biskupa nakon reformacije u Švedskoj.

Skandinavske zemlje su na visokom životnom standardu, ali imaju i jako veliki postotak samoubijstva, prema drugim zemljama, što predstavlja vrlo slabu prognozu za kršćanstvo u budućnost.

SJEDINJENE DRŽAVE AMERIKE

U Sjevernoj Americi — USA — katolici sačinjavaju najbrojniju vjersku skupinu: 40 miljona. Godine 1942. bilo ih je 22 miljona. Svake godine prelazi na katoličku vjeru do 120 hiljada odraslih obraćenika. Katolička Crkva ima 140 biskupija sa 50

Djelo Daniela Ropsa ISUS U SVOME VREMENU postiglo je već tiražu od preko pola milijuna primjeraka

---

hiljada svećenika. Preko 7 miljona djece pohađa katoličke škole. Više od 30 hiljada laika pomažu Crkvi u poučavanju vjeronauka u nekatoličkim školama.

Američki katolici duguju mnogo Irskim katolicima, koji su u velikom broju emigrirali sa svojim svećenicima u Ameriku, naročito u XIX stoljeću. Mnogi današnji svećenici i biskupi su irskoga porijekla. Veliki dio američkih katolika pripada nižim i srednjim slojevima; isto tako su većinom i svećenici i biskupi iz maloga puka. Inače su katolici za dugo vremena bili gledani kao stranci. Danas je u tom pogledu stanje podnošljivije.

Američki katolicizam napreduje. Širi se preko impozantnih crkava, ultra modernih škola, organizacija svake vrste. Svećenstvo je imućno, voljeno i poštovano. Ima mnogo misionara i redovništvo neobično napreduje. Trapisti su vrlo popularni.

Računa se da 70% vrši svoje kršćanske dužnosti, dok u Evropi u mnogim zemljama ne prelazi pohađanje crkve 20%.

Ipak američki katolicizam ima svojih poteškoća. Uz brojna obraćenja ima i otpada na protestantizam radi ženidbe. Računa se da 25—30% katolika sklapa ženidbu sa protestantima. Rašrena upotreba antikoncepcionalnih sredstava, rastave brakova, materijalizam američkog društva utječu loše na katolike. Sve to otvara put indiferentizmu i u katoličkim redovima...

Katolici su bili uvijek protiv segregacije. U novije vrijeme je Mgr. Rummel, nadbiskup Novog Orleansa isključio iz Crkve sve katolike, koji se zauzimaju za segregaciju.

VELIKA BRITANIJA

Nakon Reforme u XVI stoljeću Engleska je većinom protestanska. Koncem XIX stoljeća bilo je u Velikoj Britaniji 80 hiljada katolika. Većinom su to bili poljodjelci, kao farmeri ili kao poljodjelski radnici kod velikih katoličkih obitelji na sjeveru zemlje. Danas engleskih katolika ima 4 miljuna i po. Predstavljaju 10% stanovništva Velike Britanije, a organizirani su u 26 biskupija. Dakle, koji napredak u 150 godina!

Od XVIII stoljeća stotine hiljada Iraca je emigriralo u Englesku. Godine 1841. bilo ih je 300 hiljada, a danas ih ima 1 miljon. Gotovo svi irski useljenici pripadaju radničkoj klasi. Smješteni su u velikim industrijskim centrima. Danas na 5 engleskih katolika 1 je Irac ili je irskog podrijetla.

Drugi razlog porasta katolika jesu godišnja brojna obraćenja. Od sredine XIX stoljeća, kada su se obratili Newman i Manning, obraćenja nisu prestala u intelektualnim, gradskim i radničkim krugovima. Danas se računa na 12.000 obraćenja godišnje. Ova obraćenja između elite engleskog društva su neobično važna u zemlji u kojoj je katolička vjera bila gledana kao »dobra samo za Irce«.

IRSKA

Ova mala zemlja igra veliku ulogu u životu Crkve.

Irska je od starine kršćanska. Na katoličku vjeru je bila obraćena u V stoljeću. Kroz više vjekova ona šalje na kontinent redovnike, teologe i misionare.

Irska je vodila dugu političku borbu sa Engleskom za samostalnost. Od XVI stoljeća ova borba postaje vjerska. Sjećanje na progone, koja su trajala tri vijeka, duboko je ostalo u sjećanja irskih katolika.

Danas Irsku Republiku sačinjavaju 95% katolici. Svećenstvo je brojno, po prilici 4.500, ili 1 svećenik na 600 vjernika. Pučke škole, gimnazije i univerze su pod kontrolom Crkve. Crkva inače ima veliki upliv na javni život zemlje.

Nedjeljom nije rijetkost, da se mora Misa govoriti svaku pol sata od 7 u jutro do podne. A kod svake Mise je crkva puna vjernika. Ali je sudjelovanje svagdje tiho, jer nema pjevanja ni zajedničkog moljenja. U običnu nedjelju nemoguće je naići u Irskoj na pjevanu Misu. Samo su tihe Mise kao u vrijeme, kada su u tajnosti prisustvovali Misi, radi progonstva.

Irska je zemlja iseljenika i misionara.

Zemlja je to dosta siromašna, pa zbog toga brojno stanovništvo ostavlja rodnu grudu svake godine i ide u Englesku, Sjevernu Ameriku, Kanadu, Australiju i Afriku gdje vlada engleski jezik. Računa se, da svake godine iseljuje 25.000 Iraca. U velikoj većini irski iseljenici ostaju vjerni katoličkoj vjeri, jer ih prate njihovi svećenici, a većinom se naseljavaju u industrijskim četvrtima. Ove doseljene irske kolonije mnogo pojačavaju engleski, američki i australijanski katolicizam. Od 1790. do 1936. na 260 biskupa, koji su upravljali Crkvom u Sjevernoj Americi bilo je 103, koji su došli iz Irske ili su bili irskog porijekla. Upravo je to bio irski svećenik, koji je prvi služio Misu u Australiju, god. 1803. Ali Irska je i zemlja misionara. Više od 7.000 misionara diljem svijeta su Irci, naročito u Australiji, Africi i krajnjem Istoku.

BOŽIĆNA PORUKA ELIZABETE II

Stari je običaj da o Božiću — koji se u Engleskoj slavi kao najveća narodna svetkovina — vladar upravi svom narodu nekoliko pobudnih riječi. Čestitke i želje. Toga se običaja drži i Elizabeta II. Iz posljednje božićne poruke navodimo ove njezine riječi:

— *Puštanje u svemir satelita »Telstara« činilo je da se milijuni pogleda upru u samu jednu tačku na nebu. Tri su istočna Mudraca slijedila Zvijezdu. I moderni čovjek, eto, stvara jednu svoju, ali ako glas te nove zvijezde nije isti kao onaj koji je pokrenuo i vodio tri Mudraca s Istoka, naša nam znanost neće donijeti nikakova ploda.*

AUSTRALIJA

Danas Australija broji nešto više od 10 milijuna stanovnika. Standard života je jedan od najboljih u svijetu. Zemlja posjeduje velika materijalna bogatstva, ali joj fali radna snaga. Svake godine Australija očekuje 100.000 doseljenika (među njima 50.000 Engleza i Iraca). Ona bi mogla primiti i više, jer se računa, da bi australijanski kontinent mogao hraniti 100 miljuna stanovnika.

U Australiji nema rasnog problema. Na univerzi ima 10% azijata, a 5.000 kineskih tehničara su našli ondje zaposlenje. Ipak Australija oklijeva da primi useljenike iz zemalja u kojima vlada glad, a koji su njoj susjedi. Već 10 godina katolički biskupi vode kampanju u prilog useljenja gladnih. »Australski narod mora staviti na raspolaganje svoja bogatstva u službi ove velike konstruktivne revolucije od koje Azija osjeća najveću potrebu.« Oni su ovo izjavili 1951. Problem je postavljen, ali nije riješen.

Danas u Australiji ima 2,300.000 katolika. Oni predstavljaju 20% pučanstva. Crkva u Australiji je podijeljena na 25 dijeceza. Svećenstvo je brojno, a od njih ima mnogo Iraca i irskog porijekla.

Problem su mješovite ženidbe. Ima 50% ženidbi između katolika i protestanata. Više od polovice rođene djece iz mješovitih ženidaba gube uistinu vjersku pripadnost, kad stignu u godine zrelosti.

KANADA

Jakov Cartier, Francuz, zasadio je Križ u Kanadu 1526. Pokrštenje zemlje bilo je djelo misionara. Ali 1763. Kanada je pala pod dominaciju Engleza i katolici su morali mnogo pretrpjeti. Vjerska sloboda je konačno dana 1829.

Kanada broji 18 milijuna stanovnika. Kanađani francuskog jezika smješteni su u istočnim provincijama, a predstavljaju 30% pučanstva. Ako se uzmu i katolici engleskog jezika, katolici su najjača vjerska skupina, a imaju 40% pučanstva. Ovaj postotak se povećava svake godine, jer je natalitet kod katolika mnogo veći od protestanata. Quebec je najvažnija provincija Kanade. Ona broji blizu 5 miliona ljudi. U njoj je katolička crkva vrlo utemeljena. Vjerska praksa je jaka, svećenstvo brojno, nastava posve vjerska. Ipak ima problema, koji zadaju brige biskupima i odgovornim vjernicima: Kanadsko društvo je zaraženo praktičnim materijalizmom kao i u susjednim Sjedinjenim Državama; prigovara se Crkvi, da je novčana moć; bezvjerci su sve brojniji i ne dopuštaju, da im djeca pohađaju vjerske škole.

Ima ljudi koji nikada ništa ne rade i stoga nikada ni ne griješe, ali je zato sav njihov život pogreška.

Kardinal Mercier

Molitva sv. Anselma Gospi

O Marijo, uvijek se tebi utječemo za pomoć! Svako svoje dobro očekujemo od tebe, koju nazivamo najuzvišenijom od svih stvorova. I kad se tvoje milosrđe spusti k nama, očuvaj nas od taštine; i tvoja zaštita nek je uz nas da ne klonemo u vrijeme napasti i patnje. Oh, moli uvijek, milostiva Gospo, za naše dobro da bismo poslije smrti zaslužili vječno veselje!

*

O Marijo, pomoćnice kršćana, pomoćnice biskupa! Tvoju ljubav na poseban način okusismo nedavno u tvom Loretskom hramu, gdje se poklonismo Otajstvu Utjelovljenja. Svojom pomoću sve rasporedi da se vedro, sretno i povoljno svrši. A Ti zajedno sa sv. Josipom, tvojim zaručnikom, sa svetim apostolima Petrom i Pavlom, svetim Ivanom Krstiteljem i Evanđelistom za nas kod Boga posreduj.

(Završne riječi iz govora Sv. Oca pri otvaranju II Vatikanskog sabora)

*

Katolički francuski pjesnik PAUL CLAUDEL (Klodel) pisao je nekom prigodom bezvjercu ANDRIJI GIDEU (Žid): *»Presveta Djevica Marija za mene je isto što i Crkva, i nikada nisam naučio da razlučujem jednu od druge.«*

Poslovicu »Tko ne zna moliti, neka ide na more« trebalo bi ovako izmijeniti: »Tko ne zna moliti, neka ide u Lurd«.

P. BALLERINI

o

Lurd je prijestolnica molitve.

Obraćenik Rene SCHWOB

o

Lurd nije nebo, ali je više nego zemlja.

Engleskinja WINIFRED

o

Hodočašće se usavršuje u Euharistiji. To je središte, vrhunska tačka našega štovanja, u kojemu su ujedinjeni Krist i Marija. Ovdje se stječu svi putovi kojima smo došli. Bez ovoga liturgičnog čina sve bi drugo bilo bez smisla.

LOCHET